

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Mont Ferenc*

Cím: *A Comédie Française igazgatója - szeretné Párisban látni a Nemzeti Színház együttesét*

Forrás: *Sónai újság*

Bp
(Helv)

1927. 10. 2.
(10)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

792(064)

Személy

"1927"

A Comédie Française igazgatója — szeretné Párisban látni a Nemzeti Színház együttesét és örömmel vendégszerepelne a maga együttesével Budapesten

Beszélgetés Emile Fabre-ral

Páris, szeptember.

(Saját tudósítónktól.) Emile Fabre tizennégy éve áll Franciaország első színházának, a Comédie Française-nek az élén. Alakját általános szeretet és becsülés veszi körül. Ünnepektől színpadi szerző létére meg tudta őrizni pártatlanságát felelős és kényes állásában. A *Ventres dorés* (Aranyozott potrohok), a *La vie publique* (A közélet) és a *La rabouilleuse* (Aki a zavarosban halászik) bemutatóját követő nagy sikerek nem befolyásolták ítéletét. Senki sem vádolhatja elfogultsággal valamely szerző vagy törekvés irányában. Minden darabot elfogad és előad, bárki is legyen a szerzője, neves vagy ismeretlen, bármilyen irányhoz tartozzék is, ha a színpad és a Comédie Française szempontjából jónak találja. Pártatlanságának és elfogultatlanságának köszönhető a Comédie változatos és sokszínű műsora, amely estéről-estére telet házakat vonz.

Fabre Molière egykori színházának híres társalgójában fogad. A fal tele festményekkel, köztük Edouard Dantan ismert képe: „Fölvonásköz a Comédie Française-ben.” Egy üvegszekrényben *Talma*-relikviák, odébb a Figaro első kiadásának illusztrációi. E régi emlékek tiszteletet és áhitatot diktáló hangulatával szemben furcsa ellentétet képeznek az asztalon heverő Journal Amusant-ok meztelen fedőlapjai és erotikus szövegekpei.

Fabre mintha Dantan festményéről szállt volna le, Zola, Daudet, Gounod, Sarcey, Goucourt és Renan társaságából. Régimódi csipetetőt visel, amelyet hosszú fekete zsinór erősít a mellényéhez. E zsinór beszédközlen sok bajt okoz neki, mert a hevesebb mozdulatoknál állandóan lerántja szemüvegét. Szakálla és bajusza teljesen ősz. Vastag sárga ceruzát tart a kezében, ezzel magyaráz, gesztikulál s olykor-olykor egy-egy jegyzetet vet papírra. Szívesen beszél, lelkesen és gyorsan.

Első kérdésemmel az induló szezon munkatervéről kérek fölvilágosítást.

— Külföldi bemutató nyitja meg — válaszolja érces basszushangján — az ideai bemutatók és reprizek sorát. *D'Annunzio: La torche sous le boisseau*-ja (A véka alá rejtett szövegnek). Utána *Boussao de Saint-Mars* darabja következik, majd *Bernsteintől: La Rafale* (A szélroham), *Victor Hugo: Cromwell*-je, az angol *Barrie, Becque* és tavasszal a XVIII. század szerzőinek ciklusa: *Marivaux, Lesage, Beaumarchais, Regnard, Diderot, Favart*. A műsor változatoságát idén is megőrizték és ez nem kerül nagy megerőltetésembe, mert én egyformán vonzódom mindenhez, ami szép. Szeretem Becque-t és élvezem Hugot, lelkesedem Zoláért és imádom Musset-t, D'Annunzio mellett tudok rajongani Raci-

neért és Shakespeareért. Természetesen vannak darabok, melyek kimondottan szívügyeim, de ne mondhasa senki, hogy a Comédie műsorát Fabre egyéni szeszélye alakítja. Ez a változatosság azután fokozott munkát követel. Igaz, hogy munkámat nagyban megkönnyítik színészeim, akiket nem kell oktadni, hiszen a Comédie tagja csak az a színész lehet, aki bizonyos művészi fokot már elért. Ezenkívül a rendezőpéldányt otthon készítsem el a szobám négy fala között, mert, mint színpadi szerző megszoktam, hogy elképzeljem a színpadot s a szereplők mozgásait. Ez nagy időnyereség, a próbákra teljesen elkészülve érkezem és így lehetséges, hogy a legnehezebb darabok betanulására is elég tizenöt-húsz próba. A mult szezon sikerei is bizonyítják, hogy sohasem álltunk ki készületlenül.

— Mi volt a Comédie legnagyobb sikere ebben az esztendőben?

— Lorenzaccio, amely szerintem Musset legjobb alkotása. Szeretik a Hamlethez hasonlítani. Én azonban azt mondom, hogy ez a hasonlóság csakis külsőségekben nyilvánul meg. A lényeg különböző s ezt a különbözőséget hangsúlyoztam is földolgozásomban. Különböztet is Musset a legtöbbet játszott szerzőnk, darabjaival vezet az ezévi sikerek terén. Meg is érdemli, mert Henry Becque mellett ő a XIX. század

reprezentatív francia színpadi szerzője. Ha egy későbbi korban majd újra fölmérik a mult század francia drámatermését, Becque: *Hollókján* és *Párisi nő-jén* kívül csak Musset darabjait vehetik számitásba. Sajnos, Mussetnek nem volt kritikusa, aki fölhívta volna figyelmét darabjainak hibáira. A jó kritikus és a jó igazgató hiányzott neki. Ha közvetlen kapcsolatba lett volna a színházzal, ha egy Antoine, egy Gémier állt volna mellette, költészete shakespearei ma-

gasságokba emelkedhetett volna.

— Eddig még nem adták magyar szerző darabját a Comédie Françaiseban. Vajjon a jövőben nyílik-e erre alkalom?

— *Semmi akadálya sincs, hogy magyar szerzőtől mutassunk be darabot.* És abban az esetben, ha magyar darabot nyújtanak be színházunkhoz, *a legnagyobb örömmel olvasom el s ha jó, előadatom.* Igaz, hogy magyar darabokat

nem játszottunk eddig, de más külföldieket se nagyon. Csak az utóbbi tíz évben kezdtünk sürübben játszani idegen szerzőktől. Azelőtt legfeljebb Shakespeare-t játszották és azt is mennyire eltorzítva, meg néha Goldonit. *Magyar darabot már azért is szívesen játszanék, mert szeretném visszaadni a kölcsönt a magyar Nemzeti Színháznak, ahol Molière-ciklusokat rendeznek és Monsieur Hevesinek, aki — amint értesülök, — a francia klasszikusok rendezésében a Comédie legjobb előadásaival kel versengye.*

— Már gyakran fölmerült a Comédie Française pesti vendégszereplésének terve. Ellátogatna-e a közeljövőben Budapestre?

— Mondhatnám, minden évben hívnak Magyarországra és én föltétlenül el akarok menni. Nagyon örülnék, ha ugyanekkor a Nemzeti Színház Párisba jönne. Sajnos azonban, én nem ajánlhatnám fel a Comédie Française épületét, amely a francia színészek kizárólagos tulajdona s ahol külföldi társulat még nem lépett föl és

nem is léphet föl. De üzleti szempontból is sokkal előnyösebb lenne a magyar színészek számára, ha például a Theatre des Champs-Élyséesst bérelnék ki. Ha Budapestre utazunk, nem tudom, hogy a Nemzeti Színházban vendégszerepelnénk-e, még ha esetleg megengednék is. Föltétlenül azt a színházat választanám, amely mind a közönség, mind a színpadi technika szempontjából a legmegfelelőbb lenne számunkra. De a kölcsönös vendégszereplés nemcsak e két színház ügye. Mind a kettő állami intézet és ahogy nálunk is döntő szava van a minisztériumnak ebben a kérdésben, azt hiszem önöknél is szükséges kormányuk beleegyezése és támogatása. Én csak azt hangsúlyozhatom, hogy *szívemből örülnék, ha a Comédie Française játszhatna Budapesten s ha tapsolhatnék itt Párisban a kitűnő magyar színészeknek, akiknek híre hozzám már régen érkezett.*

Hont Ferenc.